

Medhold i og eftergav Kravet. Det kunde Stortinget gøre, fordi det var Statskassens Penge, der var Tale om, men hvis det havde været private Folk, de paagældendes Forbrydelser vare gaaede ud over, kunde ingen Lovgivningsmagt have tvunget dem til at give Afkald paa deres Erstatningskrav. Da vilde det være gaaet ud over Hustruen, uden at nogen anden kunde hindre det, og dog vilde det være lige saa uretfærdigt som dette her. — Et saadant Tilfælde vilde kunne indtræffe her i Danmark sely efter denne ny Lov. Hustruen maatte efter den finde sig i, at selv de Ting, som omtales i § 11, 2det Punktum, maatte gaa med til Dækning af Mandens paa denne Maade stiftede Gæld. — Der er en anden Maade at stifte Gæld paa, som særlig har vakt de forskellige Anskuelser til Live i Norge, da de tilsvarende Forhold behandlede der. Det er den Gæld, som stiftes ved *Kaution*, en Form for Gæld, som jo efter Livets almindelige Forhold kan blive meget farlig, og som vor Lovgivning ogsaa fra gammel Tid af har behandlet som særlig farlig, fordi saa mange indlade sig paa den uden at tænke paa, at det kan blive til Alvor, og lytte for meget til de fagre Ord fra den, som ønsker Kaution, om, at vedkommende aldrig skal komme til at lide derunder o. s. v. Vi kende jo alle, hvorledes en betrængt Debitor i saadanne Tilfælde kan overtale en godmodig Mand. Det er jo ikke alle, der have tilegnet sig den gode Leveregel, at man aldrig bør kautionere for mere, end man er i Stand til og beredt paa at lægge paa Bordet med det samme. Dette gav, som jeg sagde, Anledning til en meget vidtløftig Forhandling i Norge, idet der blev stillet Forslag om, at en saadan Kautionsgæld, stiftet af Manden uden Hustruens Samtykke, kun kunde gøres gældende i det halve Fællesbo. Dette Forslag var oprindeligt stillet af en Bonde ved Navn Rinde, men blev senere tiltraadt i en noget omformet Skikkelse af den tidligere Justitsminister i Norge, Højesteretsadvokat Quam. Det vandt dog ikke Tilslutning i Odelstinget, men blev forkastet med 54 Stemmer mod en Snes Stykker. I Lagtinget stod Stemmerne derimod lige, og kun Præsidentens Stemme gjorde Udslaget i den Retning, at Forslaget faldt. Det turde dog være, at der var Grund til at tage under Overvejelse her, dels om der ikke her i Danmark er den samme Fare for letsindig Kaution, som der ses at være eller dog har været i Norge, og dels om der saa ikke var Grund til at beskytte i alt Fald disse af Hustruen

indbragte Ting derimod. Det vilde være mindre nødvendigt, hvis det var muligt at sikre hende derimod paa anden Maade end ved at sætte det ind i Loven, altsaa f. Eks. ved Ægtepagt. Det henviste ogsaa en af de Jurister til, som i det norske Odelsting tog Ordet mod Bestemmelsen; det var daværende Hypotekbankdirektør, nuværende Borgmester i Kristiania, H. E. Berner, en varm Ven af Kvindens og navnlig af Hustruens Rettigheder. Han trøstede dem, der holdt saa stærkt paa Indskrænkning i Kautionsforpligtelsens Retsvirkning, med, at i de Ægteskaber, hvor det kunde lade sig gøre uden at komme for meget paa tværs af Forretningens Krav, kunde det naas ved Hjælp af Ægtepagter. Det tror jeg nu ikke vil kunne lade sig gøre efter det foreliggende Lovforslag. Ikke just fordi det staaar saa tydelig i selve Lovforslaget, som det burde staa, naar man vil gøre den Mening gældende. Der staaar nemlig i § 4: „Ved Ægtepagt kunne Parterne med Iagttagelse af denne Lovs Bestemmelser paa enhver i øvrigt lovlig Maade ordne Formueforholdet mellem sig“. Lægmand og maaske ogsaa mange Jurister kunne let forstaa dette saaledes, at der ikke er noget til Hinder for ved Ægtepagt at bestemme, at de Kautionsforpligtelser, som Manden indgaaer, ikke skulle kunne søges betalte i Hustruens Part af Fællesboet eller maaske slet ikke i Fællesboet, uden hendes Samtykke forelaa. Men jeg ser af Motiverne, at dette i alt Fald ikke har været Koncipienternes Mening. De have nemlig omtalt — det findes i Motiverne (se Tillæg A., Sp. 2632) ad § 4 — det, der findes i § 20 2det Stykke som noget „der ikke virkelig kunde vedtages i en Kontrakt“, og det, der staaar i § 20, 2det Stykke, er følgende: „For *Hustruens* Vedkommende kan det ved Ægtepagt bestemmes, at hun, uagtet hun er fuldmyndig, for at raade over sit Særeje behøver Samtykke af Manden eller en Tilsynsværge“. Deri ligger formentlig en Forudsætning om, at noget lignende ikke kan vedtages for *Mandens* Vedkommende heller ikke med Hensyn til Fællesformuen. Hvis saa er, kan det altsaa ikke hjælpe, man henviser dem, der paa Hustruens Vegne ere bekymrede for Følgerne af Mandens Kautionsforpligtelser, til, at det kan ordnes ved Ægtepagt. Jeg henstiller at aabne Adgang til at hjælpe derpaa ved Ægtepagt eller at sætte noget derom ind i selve Loven.

Med Hensyn til *Gaver*, da vedstaaer jeg fuldt ud, at det er et Fremskridt, at der overhovedet er givet Hustruen nogen Be-